

MONITOR BEZPIECZEŃSTWA INSTYTUTU ZACHODNIEGO

6/2024
31.12.2024

Redakcja:

dr Karol Janoś (red. naczelny), prof. dr hab. Sebastian Wojciechowski

OBRONNOŚĆ

● STAN ZAGROŻENIA ZE STRONY ROSJI W OCENIE GENERALNEGO INSPEKTORA BUNDESWEHRY

[5.11.2024] Generalny inspektor niemieckich sił zbrojnych gen. Carsten Breuer w wywiadzie udzielonym „Frankfurter Allgemeine Zeitung” stwierdził, że obecnie największym wyzwaniem dla bezpieczeństwa jest zagrożenie ze strony Federacji Rosyjskiej. Podkreślił, iż Rosja pomimo ponoszonych strat na froncie odtwarza swój potencjał militarny i proces ten osiągnie apogeum w ciągu najbliższych pięciu-ośmiu lat. Oznacza to konieczność przygotowania sił zbrojnych do działania, tak żeby odeprzeć każdą możliwą rosyjską agresję. Gen. Breuer dobrze ocenił ukraińską obronę, zaznaczając jednak, iż sytuacja Ukrainy na froncie jest pełna impasów, a Rosja ma potencjał, aby podsycać wojnę jeszcze przez długi czas. Dodał też, że zwłaszcza w Niemczech nastąpił wzrost przypadków sabotażu, szpiegostwa i innych rosyjskich hybrydowych operacji. W jego ocenie przeciwdziałanie tego typu zagrożeniom wymaga zespolenia różnych sektorów bezpieczeństwa, nie tylko wojska. Podkreślił równocześnie, że w Niemczech rosyjskie zagrożenie nadal często jest lekceważone. Świadczy o tym fakt, iż Rosja produkuje od 1000 do 1500 czołgów rocznie, czyli niemal dwa razy więcej niż pięć największych europejskich państw NATO ma w swoich zasobach. Co więcej, w najbliższych latach liczebność rosyjskiej armii wzrośnie do ok. 1,5 mln żołnierzy, czyli będzie dwukrotnie większa w porównaniu do stanu sprzed wojny w Ukrainie. (SW)

● POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY W OCENIE OPINII PUBLICZNEJ W NIEMCZECH

[12.11.2024] Niemiecka fundacja Körber-Stiftung opublikowała raport dotyczący badań opinii publicznej w Niemczech na temat postrzegania niemieckiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Sondaż został przeprowadzony od września do listopada br. na próbie ok. 1000 dorosłych osób. Z badań wynika między innymi, że większość Niemców akceptuje wzrost wydatków RFN na obronność. Połowa respondentów uważa, że nakłady na poziomie 3–3,5% PKB byłyby odpowiednie, 31% uznaje je za zbyt wysokie, a 15% ocenia jako zbyt niskie (pozostali ankietowani nie mieli zdania lub nie udzielili odpowiedzi). Inna podjęta kwestia to ewentualne zaangażowanie Niemiec w reagowanie na kryzysy międzynarodowe. W tym przypadku 46% badanych jest za jego zwiększeniem, a 44% sprzeciwia się temu. Wśród kluczowych wyzwań przed jakimi stoi niemiecka polityka bezpieczeństwa wskazano natomiast przede wszystkim: wojnę w Ukrainie (45%), migrację (31%) i wojnę na Bliskim Wschodzie (17%). Duże rozbieżności wśród badanych dotyczą opinii w sprawie zakończenia wojny – 47% Niemców uważa walkę do całkowitego zwycięstwa Ukrainy za właściwą, ale aż 43% stoi na stanowisku, że strona ukraińska powinien oddać Rosji część terytorium w zamian za pokój. W tym kontekście aż 82% ankietowanych wskazało Federację Rosyjską jako zagrożenie militarne dla Niemiec, 60% wymieniło Iran, a 57% Chińską Republikę Ludową. (SW)

🕒 **SPOTKANIE SZEFÓW RESORTÓW OBRONY NIEMIEC I LITWY**

[16.12.2024] W Berlinie z wizytą przebywała nowo zaprzysiężona ministra obrony Litwy Dovilė Šakalienė. Głównym tematem jej rozmów z szefem niemieckiego resortu obrony Borisem Pistoriusem była realizacja projektu stałego rozmieszczenia na Litwie brygady bojowej Bundeswehry, a szczególnie postępy prac w zakresie budowy niezbędnej infrastruktury. Zgodnie z ustalonym w 2023 r. przez stronę litewską i niemiecką harmonogramem w październiku br. na Litwie rozpoczął pracę sztab przygotowawczy Bundeswehry, w skład którego weszło łącznie z personelem wcześniej powołanego zespołu organizacyjnego ok. 150 żołnierek i żołnierzy oraz pracowników cywilnych. Jego zadania koncentrują się na przygotowaniach do rozpoczęcia pracy przez pierwsze komponenty brygady, które mają zostać rozmieszczone do połowy 2025 r. Brygada bojowa niemieckich sił zbrojnych ma osiągnąć pełną zdolność operacyjną w 2027 r. Jednak wiele wskazuje na to, że wskutek opóźnień związanych z przygotowaniem infrastruktury termin ten może zostać przesunięty lub jednostka nie będzie funkcjonować w pełnym składzie. Plany zakładają, że w brygadzie będzie służyło docelowo 4800 żołnierek i żołnierzy oraz 200 pracowniczek i pracowników cywilnych Bundeswehry.

Przedmiotem rozmów kierownictwa resortów obrony Niemiec i Litwy była także współpraca zbrojeniowa między oboma państwami. W trakcie spotkania sfinalizowano ustalenia dotyczące zakupu przez Litwę 44 czołgów Leopard 2 w najnowocześniejszej wersji A8. Trzeba zaznaczyć, że w ostatnich latach niemiecko-litewska kooperacja zbrojeniowa uległa wyraźnemu ożywieniu. Niemcy wraz z USA są głównymi dostawcami uzbrojenia i sprzętu wojskowego dla litewskich sił zbrojnych. W ciągu ostatnich kilku lat Litwa dokonała zakupów z Niemiec za prawie 1 mld euro (w tym m.in. wozy opancerzone, samobieżne armatohaubice, ciężarówki). W ubiegłym roku Litwa zawarła kontrakt na zakup zestawów przeciwlotniczych IRIS-T SLM produkowanych przez niemieckie przedsiębiorstwo Diehl BGT Defence. Poza tym w 2022 r. niemieckie koncerny Rheinmetall i Krauss-Maffei Wegmann uruchomiły w Litwie centrum serwisowe sprzętu wojskowego. Na początku br. litewskie Ministerstwo Gospodarki i Innowacji podpisało z Rheinmetallem porozumienie w sprawie utworzenia na Litwie zakładu produkującego amunicję (koszt inwestycji ma wynieść ponad 180 mln euro). W trakcie spotkania w Berlinie ministrowie obrony Niemiec i Litwy omawiali także kwestie dotyczące przebiegu wojny między Rosją i Ukrainą, w tym m.in. sprawy kooperacji dotyczącej szkolenia personelu wojskowego ukraińskich sił zbrojnych. (KJ)

BEZPIECZEŃSTWO MIĘDZYNARODOWE

🕒 **WIZYTA SEKRETARZA GENERALNEGO NATO W NIEMCZECH**

[4.11.2024] Sekretarz generalny NATO Mark Rutte złożył pierwszą oficjalną wizytę w Niemczech. Podczas spotkania z kanclerzem Olafem Scholzem podziękował za znaczący wkład Niemiec w działalność Sojuszu i ich znaczące wsparcie udzielane na rzecz Ukrainy. W trakcie wspólnej konferencji prasowej sekretarz generalny pochwalił zaangażowanie kanclerza dotyczące podniesienia poziomu środków przeznaczanych na obronność. Wskazał także na niemiecką

obecność na wschodniej flance Paktu, w tym na decyzję o stałym stacjonowaniu brygady Bundeswehry na Litwie czy otwarcie nowego dowództwa niemieckiej marynarki wojennej w Rostocku, która pomoże chronić kluczowe szlaki handlowe i infrastrukturę krytyczną na Morzu Bałtyckim. Uwypuklił też fakt, iż Niemcy są obecnie „największym europejskim darczyńcą pomocy wojskowej” dla Ukrainy. Przy okazji ostrzegł jednak przed coraz częstszyymi rosyjskimi atakami hybrydowymi na sojuszników NATO, wskazując, że Federacja Rosyjska bezpośrednio ingeruje w systemy demokratyczne członków Paktu, sabotuje ich gospodarkę i propaguje akty terroru. Podczas swojej wizyty sekretarz generalny spotkał się również z prezydentem Niemiec Frankiem Steinmeierem, ministrem obrony Borisem Pistoriusem i przewodniczącym Komisji Obrony Bundestagu Marcusem Faberem. (SW)

🕒 **SPOTKANIE MINISTRÓW SPRAW ZAGRANICZNYCH PAŃSTW NATO**

[3-4.12.2024] W Brukseli odbyło się spotkanie ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich NATO. Do najważniejszych poruszanych tematów zaliczyć należy sytuację w Ukrainie, na Bliskim Wschodzie oraz inne kluczowe zagrożenia dla Paktu. Ministrowie wraz z ich ukraińskim odpowiednikiem Andrijem Sybiią i wysoką przedstawiciel UE ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Kają Kallas uczestniczyli również w posiedzeniu Rady NATO-Ukraina. Podczas obrad sekretarz generalny NATO Mark Rutte wskazał na trzy główne kierunki wsparcia dla Ukrainy dotyczące: sektora wojskowego, szkoleń i konsultacji oraz pomocy finansowej, informując jednocześnie o kolejnej transzy dla niej w wysokości 40 mld euro. Rutte potępił równocześnie niedawne wystrzelenie przez Rosję pocisku balistycznego średniego zasięgu. Zebrani odnieśli się także do wrogich działań Rosji w państwach NATO, w tym aktów sabotażu, cyberataków i szantażu energetycznego. Nie wypracowano natomiast konsensusu co do zaproszenia Ukrainy do członkostwa w NATO. Drugim ważnym tematem była sytuacja na Bliskim Wschodzie. W rozmowach na temat południowego sąsiedztwa NATO oraz wspólnego przeciwdziałania tamtejszym zagrożeniom dla bezpieczeństwa uczestniczył m.in. król Jordanii Abdullah II. Trzecią ważną rozpatrywaną kwestią były inne kluczowe wyzwania i zagrożenia dla NATO, do których zaliczono m.in. zapobieganie terroryzmowi i wpływom Chin oraz destabilizację sytuacji w wybranych państwach afrykańskich. (SW)

🕒 **RZĄD RFN ZA KONTYNUACJĄ ZAANGAŻOWANIA BUNDESWEHRY W OPERACJĘ IRINI**

[4.12.2024] Rząd RFN podjął decyzję o dalszym udziale niemieckich sił zbrojnych w unijnej operacji EUNAVFOR MED IRINI. Rada UE podjęła decyzję o uruchomieniu tej operacji 31 marca 2020 r. Do jej głównych zadań należy egzekwowanie embarga na dostawy broni do Libii nałożonego przez ONZ w 2011 r. z wykorzystaniem zasobów powietrznych, satelitarnych i morskich, monitorowanie i gromadzenie informacji dotyczących nielegalnego wywozu z Libii ropy naftowej i innych produktów ropopochodnych, a także wsparcie w zakresie zwalczania sieci przemytniczych i handlu ludźmi. Bundeswehra uczestniczy w EUNAVFOR MED IRINI od 2020 r. Działania niemieckiego kontyngentu skupiają się na rozpoznaniu powietrznym z wykorzystaniem samolotu zwiadowczego *P-3C Orion*. Personel Bundeswehry jest też zaangażowany w pracę dowództwa misji. Zgodnie

z dotychczas obowiązującym mandatem Bundestagu kontyngent sił zbrojnych RFN może obejmować maksymalnie 300 żołnierek i żołnierzy. Rząd O. Scholza zawnioskował do Bundestagu o przedłużenie mandatu dla Bundeswehry na udział w operacji do 30.11.2025 r. (KJ)

🕒 **SZEF RESORTU OBRONY O KONIECZNOŚCI DALSZEGO UDZIAŁU BUNDESWEHRY W MISJI ONZ W SUDANIE POŁUDNIOWYM**

[19.12.2024] Minister obrony RFN Boris Pistorius w trakcie posiedzenia Bundestagu wygłosił przemówienie, w którym uzasadnił postanowienie rządu na temat kontynuacji udziału RFN w realizowanej przez ONZ misji w Sudanie Południowym (United Nations Mission in South Sudan, UNMISS). Operacja ta została zainicjowana po uzyskaniu przez Sudan Południowy niepodległości w lipcu 2011 r. Jej głównym celem jest zapewnienie ochrony ludności cywilnej i bezpieczeństwa dostaw pomocy humanitarnej. Personel UNMISS odpowiada także za monitorowanie respektowania praw człowieka i wspieranie procesu wdrażania porozumienia pokojowego. Niemieckie siły zbrojne są zaangażowane w tę operację od czasu jej rozpoczęcia. Zgodnie z dotąd obowiązującym mandatem Bundestagu w UNMISS może być zaangażowanych 50 żołnierek i żołnierzy sił zbrojnych RFN. Szef niemieckiego resortu obrony w swoim przemówieniu w Bundestagu wskazywał, że misja ONZ jest głównym filarem wsparcia, na jakie może liczyć Sudan Południowy, który wciąż zmaga z wieloma problemami humanitarnymi i w obszarze bezpieczeństwa. W jego ocenie kontynuacja zaangażowania Bundeswehry w tym państwie będzie także służyła umocnieniu profilu RFN jako aktywnego i solidnego członka ONZ. Podobnie jak miało to miejsce w ostatnich latach, do głównych zadań niemieckiego personelu podczas misji miałyby należeć zadania o charakterze doradczym oraz obserwacyjnym. (KJ)

🕒 **DEBATA W NIEMIECKIM PARLAMENCIE NA TEMAT DALSZEGO UDZIAŁU SIŁ ZBROJNYCH W OPERACJI SEA GUARDIAN**

[19.12.2024] W Bundestagu debatowano nad wnioskiem rządu w sprawie przedłużenia mandatu dla Bundeswehry na udział w natowskiej operacji Sea Guardian realizowanej na Morzu Śródziemnym. Operacja ta trwa od 2016 r. Zastąpiła ona realizowaną przez NATO w l. 2001-2016 operację Active Endeavour. Do jej głównych zadań należy monitorowanie sytuacji w zakresie bezpieczeństwa na wodach Morza Śródziemnego. Zadania operacji na mocy decyzji NATO mogą być rozszerzone np. o zabezpieczenie szlaków morskich i ochronę infrastruktury krytycznej. Niemiecka marynarka wojenna zaangażowana jest w działania operacyjne od listopada 2016 r. Thomas Hitschler, parlamentarzystę sekretarza stanu w Ministerstwie Obrony wskazywał w swoim wystąpieniu, że Morze Śródziemne ma kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa RFN i Europy. Dalszy udział niemieckiej marynarki wojennej, jak podkreślał, będzie wyraźnym sygnałem dla sojuszników w NATO, że Niemcy są odpowiedzialnym partnerem, na którym zawsze można polegać. Rząd O. Scholza podjął decyzję, że zaangażowanie niemieckich sił zbrojnych w tę operację powinno utrzymywać się na takim samym poziomie, jak w poprzednich latach. Obowiązujący do tej pory mandat dla Bundeswehry przewiduje, że w Sea Guardian może maksymalnie uczestniczyć 550 żołnierek i żołnierzy. (KJ)

